

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
NIILA JÄÄSKINENA
od 12. prosinca 2012.¹

Predmeti C-201/11 P, C-204/11 P i C-205/11 P

**Unija europskih nogometnih saveza (UEFA),
Međunarodna federacija nogometnih saveza (FIFA)
protiv**

Europske komisije

„Žalba – Televizijsko emitiranje – Televizija bez granica – Članak 3.a Direktive 89/552/EEZ – Direktiva 97/36/EZ – Mjere koje je država članica poduzela u pogledu događaja od velikog značaja za društvo, koje ne mogu biti obuhvaćene ekskluzivnim pravima na televizijsko emitiranje – Odluka Komisije kojom se mjere proglašavaju usklađenima s pravom Unije – Ovlašt nadzora Komisije – UEFA Europsko prvenstvo u nogometu – FIFA Svjetsko prvenstvo u nogometu – Pravo vlasništva“

1. Predmet ovih žalbi su sporovi koji se ponajprije odnose na opseg ispitivanja koje je Europska Komisija dužna provesti u pogledu popisa događaja od velikog značaja za društvo države članice (u daljnjem tekstu: nacionalni popis) koji može sastaviti svaka država članica na temelju članka 3.a stavka 1. Direktive 89/552/EEZ².

2. Cilj uvrštavanja nekog događaja na nacionalni popis jest osigurati širokoj javnosti mogućnost praćenja tih događaja uživo ili u naknadnoj snimci na besplatnoj televiziji. U roku od 3 mjeseca nakon obavijesti države članice, Komisija je dužna provjeriti usklađenost nacionalnog popisa s pravom Unije, kao i obavijestiti o njemu druge države članice kako bi se osiguralo njihovo uzajamno priznavanje.

3. U predmetu C-201/11 P, Unija europskih nogometnih saveza (UEFA) zahtijeva ukidanje presude Općeg suda od 17. veljače 2011., UEFA/Komisija³, kojom je Opći sud potvrdio valjanost Odluke 2007/730/EZ⁴, u kojoj je Komisija odobrila uvrštavanje UEFA Europskog nogometnog prvenstva u cijelosti (u daljnjem tekstu: EURO) na nacionalni popis Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske.

1 — Izvorni jezik: francuski

2 — Direktiva Vijeća od 3. listopada 1989. o usklađivanju određenih odredaba utemeljenih zakonom, uredbom ili upravnim aktom u državama članicama u vezi s obavljanjem aktivnosti televizijskog emitiranja (SL L 298, str. 23.), kako je izmijenjena Direktivom 97/36/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 1997. (SL L 202, str. 60., u daljnjem tekstu: izmijenjena Direktiva 89/552).

3 — T-55/08, Zb., str. II-271.

4 — Odluka Komisije od 16. listopada 2007. o kompatibilnosti mjera koje poduzima Ujedinjena Kraljevina sukladno članku 3.a stavku 1. Direktive 89/552 (SL L 295, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 9., str. 180.).

4. U predmetu C-204/11 P, Međunarodna federacija nogometnih saveza (FIFA) zahtijeva ukidanje presude Općeg suda od 17. veljače 2011., FIFA/Komisija⁵, kojom je Opći sud potvrdio valjanost Odluke 2007/479/EZ⁶, u kojoj je Komisija odobrila uvrštavanje svih utakmica odigranih u okviru FIFA Svjetskog prvenstva u nogometu (u daljnjem tekstu: Svjetsko prvenstvo) na nacionalni popis Kraljevine Belgije.

5. U predmetu C-205/11 P, FIFA zahtijeva ukidanje presude Općeg suda od 17. veljače 2011., FIFA/Komisija⁷, kojom je Opći sud potvrdio valjanost Odluke 2007/730, u kojoj je Komisija odobrila uvrštavanje Svjetskog prvenstva u cijelosti na nacionalni popis Ujedinjene Kraljevine.

6. Iako savezi koji podnose žalbe prigovaraju Općem sudu da je višestruko pogrešno primijenio pravo, žalbeni razlozi koje su iznijeli pred Sudom odnose se ponajprije na dva pravna pitanja koja zaslužuju detaljnije ispitivanje. S jedne strane, potrebno je raspraviti o problematici tumačenja članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552. S druge strane, ove žalbe zahtijevaju analizu naravi pravnog položaja organizatora sportskih događaja u pogledu temeljnih prava Unije.

7. Konačno, treba naglasiti da su nacionalni popisi, u smislu članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552, akti koji se odnose na velike kulturne i sportske događaje čija važnost uvelike nadilazi fenomen nogometa. Ovisno o izboru država članica, na tom popisu nalaze se, osobito u Belgiji, finale glazbenog natjecanja kraljice Elizabete i Belgijsko prvenstvo u biciklizmu, i, u Ujedinjenoj Kraljevini, Svjetski kup u kriketu i finale teniskog turnira u Wimbledonu. U okviru postupka provjere sveukupnih nacionalnih popisa, obrazloženje odluka Komisije potrebno je ispitati u cijelosti kako ne bi došlo do umjetnog odvajanja predmetnih akata⁸.

I – Pravni okvir

8. U skladu s uvodnom izjavom 18. Direktive 97/36⁹:

„[...] neophodno [je] da države članice budu u mogućnosti poduzeti mjere za zaštitu prava na informiranje, te osigurati široki pristup javnosti televizijskom pokrivanju nacionalnih i nenacionalnih događaja od velikog značaja za društvo, kao što su Olimpijske igre, Svjetsko nogometno prvenstvo i Europsko nogometno prvenstvo; budući da u tu svrhu države članice zadržavaju pravo poduzimanja mjera u skladu s pravom Zajednice, koje imaju za cilj reguliranje ekskluzivnog prava televizijskih nakladnika pod njihovom nadležnošću na emitiranje tih događanja”.

9. U skladu s člankom 3.a stavcima 1. i 2. izmijenjene Direktive 89/552:

„1. Svaka država članica može poduzeti mjere u skladu s pravom Zajednice kako bi osigurala da televizijski nakladnici pod njezinom nadležnošću ne emitiraju na ekskluzivnoj osnovi događaje koje država članica smatra od velikog značaja za društvo, tako da se uskrati značajnom dijelu javnosti u toj državi članici mogućnost praćenja takvih događaja uživo ili u naknadnoj snimci na besplatnoj televiziji. Ako to učini, država članica o kojoj je riječ mora sastaviti popis određenih događaja, nacionalnih ili nenacionalnih, za koje smatra da su od velikog značaja za društvo. To će napraviti na jasan i

5 — T-385/07, Zb., str. II-205.

6 — Odluka Komisije od 25. lipnja 2007. o kompatibilnosti s propisima Zajednice mjera koje poduzima Belgija u skladu s člankom 3.a stavkom 1. Direktive 89/552 (SL L 180, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 9., str. 155.).

7 — T-68/08, Zb., str. II-349.

8 — U tom pogledu navodim da nacionalni popis Kraljevine Belgije sadrži više od 20 događaja i da popis Ujedinjene Kraljevine broji 19 događaja. Priznajući neobveznu narav navedenih popisa, navodim da bi, pod pretpostavkom da svaki od tih popisa obuhvaća dvadesetak događaja, Komisija trebala imati velika administrativna sredstva za detaljno ispitivanje sadržaja i obrazloženja nacionalnih popisa svih država članica.

9 — Direktiva 97/36/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 1997., o izmjeni Direktive Vijeća 89/552/EEZ o usklađivanju određenih odredaba utemeljenih zakonom, uredbom ili upravnim aktom u državama članicama u vezi s obavljanjem aktivnosti televizijskog emitiranja, SL L 202, str. 60. (u daljnjem tekstu: Direktiva 97/36).

transparentan način, pravovremeno i učinkovito. Pri tomu je država članica o kojoj je riječ također dužna odrediti bi li ti događaji trebali biti dostupni u cijelosti ili djelomično u prijenosu uživo ili, kada je to potrebno ili prikladno iz objektivnih razloga javnog interesa, u cijelosti ili djelomično u naknadnoj snimci.

2. Države članice moraju odmah obavijestiti Komisiju o svim mjerama koje su poduzele ili koje će poduzeti u skladu sa stavkom 1. U roku od tri mjeseca od dana obavijesti, Komisija je dužna provjeriti jesu li te mjere u skladu s pravom Zajednice i dostaviti ih ostalim državama članicama. Mora zatražiti mišljenje Odbora osnovanog prema članku 23.a. Dužna je odmah objaviti poduzete mjere u *Službenom listu Europskih zajednica*, te barem jednom godišnje konsolidirani popis mjera koje su poduzele države članice. [...]”

II – Postupci pred Općim sudom, pobijane presude i postupak pred Sudom

10. Svojom gore navedenom presudom UEFA/Komisija (T-55/08), Opći sud odbacio je sve tužbene razloge koje je UEFA istaknula protiv Odluke 2007/730. Gore navedenim presudama FIFA/Komisija (T-385/07 i T-68/08), Opći sud odbacio je sve tužbene razloge koje je FIFA istaknula protiv odluka 2007/479 i 2007/730.

11. Žalbom u predmetu C-201/11 P, podnesenom tajništvu Suda 27. travnja 2011., UEFA zahtijeva od Suda da ukine gore navedenu presudu UEFA/Komisija, djelomično poništi Odluku 2007/730 i Komisiji naloži snošenje troškova. Žalbama u predmetima C-204/11 P i C-205/11 P, podnesenima tajništvu Suda 28. travnja 2012., FIFA zahtijeva od Suda da potvrdi, u pogledu dopuštenosti, gore navedene presude FIFA/Komisija (T-385/07 i T-68/08), da poništi navedene presude u pogledu odobrenja uvrštavanja „manje zanimljivih” utakmica Svjetskog prvenstva na nacionalni popis Kraljevine Belgije i uvrštavanja „manje zanimljivih” utakmica Svjetskog prvenstva na nacionalni popis Ujedinjene Kraljevine, da donese konačnu presudu u skladu s člankom 61. Statuta Suda Europske unije i da Komisiji naloži snošenje troškova FIFA-e iz prvostupanjskog postupka i nastalih u okviru ovih žalbi.

12. UEFA, FIFA, Komisija, vlada Ujedinjene Kraljevine i belgijska vlada podnijele su pisana očitovanja te su prisustvovalе javnoj raspravi koja se održala 13. rujna 2012.

III – Očitovanja zajednička svim trima žalbama

13. Glavno pravno pitanje koje se postavlja u predmetima podnesenima Sudu odnosi se na shvaćanje ovlasti nadzora koja je Komisiji povjerena na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552, shvaćanje koje proizlazi iz modela diskrecijskih ovlasti na više razina postupka odlučivanja u pravu Unije. Drugo pitanje horizontalne naravi koje vrijedi za sve tri žalbe odnosi se na navodnu povredu prava vlasništva. Predlažem da prvo pojasnim te aspekte, kako bih naknadno mogao ispitati preostale žalbene razloge iz triju žalbi.

A – Narav Komisijinog nadzora na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552 kao i tumačenje opsega te odredbe

14. Najprije podsjećam da je direktiva obvezujuća, u pogledu rezultata koji je potrebno postići, za svaku državu članicu kojoj je upućena, a odabir oblika i metoda postizanja tog rezultata prepušten je nacionalnim tijelima. Što se tiče svrhe izmijenjene Direktive 89/552, valja podsjetiti da je njezin glavni cilj osigurati slobodno emitiranje televizijskih emisija¹⁰. U tom okviru, izmijenjenom Direktivom 89/552 ne provodi se potpuno usklađivanje pravila koja se odnose na područja na koja se ona primjenjuje, već se određuju minimalni zahtjevi za sadržaje koji se emitiraju iz Unije i koji su namijenjeni prijemu unutar Unije¹¹.

15. Osim toga, valja istaknuti da se izmijenjena Direktiva 89/552 temelji na načelu nadzora države članice iz koje se emitiraju audiovizualni programi¹². U tom kontekstu, odredbe članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552 predstavljaju posebnu odredbu kojom se državama članicama povjerava ovlast sastavljanja nacionalnih popisa i koja, u slučaju prekograničnog emitiranja, podrazumijeva nadzor nad time da televizijski nakladnici pod nadležnošću tih država članica poštuju pravo pristupa javnosti iz druge države članice emitiranju događaja od velikog značaja za društvo u toj drugoj državi članici.

16. U skladu s uvodnom izjavom 18. Direktive 97/36, u svrhu zaštite prava na informiranje i osiguranje širokog pristupa javnosti televizijskom pokrivanju događaja od velikog značaja, države članice imaju nadležnost koja im dopušta reguliranje ekskluzivnih prava na emitiranje takvih događaja.

17. U ovom slučaju, iz članka 3.a stavka 1. izmijenjene Direktive 89/552 jasno proizlazi da je država članica jedina nadležna sastaviti nacionalni popis kako bi osigurala emitiranje navedenih događaja na besplatnoj televiziji, pri čemu valja o navedenom popisu obavijestiti Komisiju. Navedenom se odredbom stoga uređuju uloge Komisije i država članica, u okviru postupka donošenja nacionalnih popisa, odnosno pitanja podjele nadležnosti između Komisije i država članica.

18. Stoga, u skladu s izmijenjenom Direktivom 89/552, države članice raspolažu određenim manevarskim prostorom za odabir mjera koje smatraju najprikladnijima za postizanje, u okviru nacionalnih kulturnih i društvenih posebnosti, rezultata koji se propisuje navedenom direktivom. Konkretno, člankom 3.a izmijenjene Direktive 89/552 nacionalnim se tijelima priznaje margina prosudbe u pogledu utvrđivanja nacionalnog popisa, dok god se ta nadležnost provodi u skladu s gore navedenim ciljem izmijenjene Direktive 89/552, u uvjetima koji su u skladu s postupovnim zahtjevima određenima u toj direktivi. U uvodnoj izjavi 21.¹³ navedene direktive također se propisuju određeni kriteriji koji se uzimaju u obzir za kvalifikaciju događaja od velikog značaja kako bi ga se uvrstilo na nacionalni popis. Međutim, radi se ponajprije o vrijednosnim kriterijima koji odražavaju posebnosti svojstvene tradiciji i potrebama stanovništva predmetne države članice.

19. Prema mojem mišljenju, iz toga proizlazi da je nadzor, koji je Komisija ovlaštena provoditi nad diskrecijskom ovlašću države članice u pogledu utvrđivanja nacionalnih popisa, ograničen na otkrivanje postojanja očite pogreške u ocjeni. Slijedom toga, Komisija je osobito dužna provjeriti postupak sastavljanja nacionalnih popisa u pogledu kriterija transparentnosti i jasnoće. Nadalje, Komisija je dužna voditi računa o tomu da se nacionalnim popisima ne predviđa odstupanje od

10 — Kao što je Sud utvrdio u presudama od 9. veljače 1995., *Leclerc-Siplec* (C-412/93, Zb., str. I-179., t. 28.), i od 9. srpnja 1997., *De Agostini i TV-Shop* (C-34/95 do C-36/95, Zb., str. I-3843., t. 3.), glavni cilj Direktive 89/552, koja je donesena na temelju članka 57. stavka 2. Ugovora o EZ-u (koji je nakon izmjene postao članak 47. stavak 2. UEZ-a) i članka 66. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 55. UEZ-a), jest osigurati slobodno emitiranje televizijskih emisija.

11 — Vidjeti presude od 5. ožujka 2009., *UTECA* (C-222/07, Zb., str. I-1407., t. 19. i navedena sudska praksa), i od 22. rujna 2011., *Mesopotamia Broadcast* (C-244/10 i C-245/10, još neobjavljena u Zborniku, t. 34.).

12 — Gore navedena presuda *Mesopotamia Broadcast* (t. 35.).

13 — „budući da bi događaji od velikog značaja za društvo trebali, u svrhu ove Direktive, zadovoljavati određene kriterije, odnosno trebaju biti izuzetni događaji koji su od interesa za široku javnost u Europskoj uniji ili u određenoj državi članici ili u značajnom sastavnom dijelu te države članice, te moraju biti unaprijed organizirani od strane organizatora događaja koji je zakonom ovlašten prodavati prava koja se odnose na taj događaj”.

temeljnih sloboda šire od odstupanja koje je zakonodavac Unije prihvatio pri donošenju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552. Također, Komisija mora nadzirati nacionalne popise u pogledu općih načela, poput zabrane diskriminacije na temelju državljanstva. Međutim, prema mojem mišljenju, očito je da Komisijin nadzor mora biti objektivan i imati ograničen doseg.

20. U tom pogledu, primjećujem da se usporedivi model koji proizlazi iz postupka odlučivanja na više razina jednako tako primjenjuje u drugim područjima prava Unije, poput područja državnih potpora i osobito područja usluga od općeg gospodarskog interesa na temelju članka 108. UFEU-a. Naime, opseg nadzora koji je Komisija ovlaštena provoditi na temelju nadzora nad nacionalnim odlukama kojima se uspostavlja usluga od općeg gospodarskog interesa ograničen je na otkrivanje očite pogreške¹⁴. Također se po analogiji moguće pozvati na pravo okoliša i na podjelu nadležnosti između država članica i Komisije u području sustava trgovanja jedinicama emisije stakleničkih plinova¹⁵.

21. U ovom slučaju, volja zakonodavca Unije da Komisiji ne povjeri ovlast zamjene ili ujednačavanja koja bi obuhvaćala mogućnost da sama Komisija sastavi nacionalni popis na temelju nacionalnih prijedloga, već samo ovlast nadzora nad usklađenošću nacionalnih popisa, također proizlazi iz pripremljenih akata Direktive 97/36.

22. Prema tome je Europski parlament, u fazi postupka pred Odborom za mirenje, pristup u nekodiranom obliku događajima od velikog značaja smatrao prioritetom¹⁶. Postignuto kompromisno rješenje temelji se na načelu zaštite interesa građana s obzirom na to da države članice mogu sastaviti nacionalne popise koje, nakon što je Komisija o njima obaviještena, uzajamno priznaju druge države koje se pak obvezuju na zaštitu besplatnog reemitiranja u nekodiranom obliku i, „prema potrebi zbog objektivnih razloga od javnog interesa”, u naknadnoj snimci¹⁷. Naime, ispitivanje koje je Komisija provela korak je koji prethodi postupku uzajamnog priznavanja utvrđenog u članku 3.a stavku 3. izmijenjene Direktive 89/552.

23. Nadalje, navodim da se tijekom modernizacije postojećih pravila Direktivom 2007/65/EZ radi uzimanja u obzir tehnološkog i tržišnog razvoja europskog audiovizualnog sektora¹⁸, mehanizam država članica za sastavljanje nacionalnih popisa primijenio bez izmjena¹⁹.

24. Osim toga, treba istaknuti da se člankom 3.a stavkom 2. izmijenjene Direktive 89/552 uvodi mogućnost da se takozvanim postupkom „komitologije”, utvrđenim u članku 23.a Direktive 97/36, po potrebi utvrdi ulazi li neka vrsta događaja u područje primjene direktive. Odbor za kontakte koji je osnovan na temelju te odredbe omogućuje organizaciju konzultacija i redovitu trgovinu sa svim sudionicima na tržištu televizijskog emitiranja.

25. Iz toga proizlazi da se, u svojem postupku odlučivanja, Komisija ni u kojem slučaju ne može ograničiti na automatizam pri provjeri nacionalnih popisa. Suprotno tome, Komisija je dužna, u okviru svoje diskrecijske ovlasti, osobito poštovati načelo dobre uprave, za koje je vezana obveza nadležne institucije da pažljivo i nepristrano ispita sve relevantne elemente konkretnog predmeta²⁰. Međutim, takav nadzor ne isključuje ponavljanje istih izraza koji se nalaze u njezinim odlukama s obzirom na to da kriteriji na temelju kojih Komisija provjerava očitu pogrešku u ocjeni država članica ostaju nepromijenjeni.

14 — Presuda Općeg suda od 12. veljače 2008., BUPA i dr./Komisija (T-289/03, Zb., str. II-81., t. 220.).

15 — Presuda od 29. ožujka 2012., Komisija/Estonija (C-505/09 P, t. 49. i prateće točke).

16 — Dokument 1995/0074 (COD-10/06/1997). Tekst usvojen tijekom trećeg čitanja.

17 — Izvještaj od 3. lipnja 1997. o zajedničkom nacrtu, koji je odobrio Odbor za mirenje, direktive Europskog Parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive Vijeća 89/552/EEZ o usklađivanju određenih odredaba utemeljenih zakonom, uredbom ili upravnim aktom u državama članicama u vezi s obavljanjem aktivnosti televizijskog emitiranja (C4-0203/97-95/0074(COD)).

18 — Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2007. o izmjeni Direktive 89/552 (SL L 332, str. 27.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 8., str. 314.)

19 — Vidjeti članak 3.j Direktive 2007/65.

20 — Vidjeti osobito presudu od 21. studenoga 1991., Technische Universität München (C-269/90, Zb., str. I-5469., t. 14.).

26. Nadalje, valja podsjetiti na opseg sudskog nadzora nad odlukama Komisije poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku.

27. Naime, s obzirom na to da je ovlast kojom Komisija raspolaže pri provjeri nacionalnih popisa ograničena, nadzor koji Opći sud treba provesti nad Komisijinom ocjenom u tom pogledu ne može prijeći istu granicu. Stoga, taj nadzor mora ostati ograničen te se odnositi samo na ispitivanje je li Komisija ispravno utvrdila ili odbila postojanje očite povrede obveze države članice. Osim toga, nadzor Općeg suda mora se odnositi na provjeru Komisijinog poštovanja postupovnih pravila i obrazlaganja, kao i materijalne točnosti činjenica i nepostojanja očite pogreške u ocjeni, pogreške koja se tiče prava i zlouporabe ovlasti²¹.

28. Konačno, što se tiče pitanja o mogućim ograničenjima temeljnih sloboda u okviru unutarnjeg tržišta koja su istaknuta u žalbama o kojima se odlučuje pred Sudom, smatram da je korisno podsjetiti na općenita razmatranja koja se odnose na sadržaj izmijenjene Direktive 89/552.

29. Najprije, iako je cilj izmijenjene Direktive 89/552 stvoriti pravni okvir za aktivnosti televizijskog emitiranja na unutarnjem tržištu, očito je da je, donošenjem odredaba članka 3.a navedene direktive, zakonodavac Unije namjeravao uskladiti cilj slobode pružanja usluga u području televizijskog emitiranja i cilj zaštite prava na informiranje u kontekstu kulturnih raznolikosti država članica.

30. Stoga, iz opće strukture izmijenjene Direktive 89/552 proizlazi da je, zbog razloga povezanih sa slobodnih pristupom šire javnosti događajima od velikog značaja za društvo, državama članicama omogućeno da, sukladno propisima, ograniče ostvarivanje ekskluzivnih prava na emitiranje takvih događaja. Naime, uvrštavanje nekog događaja na nacionalni popis u skladu s člankom 3.a izmijenjene Direktive 89/552 može imati učinak ograničavanja slobode pružanja usluga televizijskih nakladnika.

31. Stoga je očito da je ograničenje slobode pružanja usluga osmišljeno kao posljedica svojstvena ovlasti koja je državama članicama povjerena za sastavljanje nacionalnih popisa. Slijedom toga, valja utvrditi da je to ograničenje zakonodavac Unije predvidio kao neophodno za osiguranje pristupa široke javnosti događajima od velikog značaja za društvo u smislu izmijenjene Direktive 89/552. To se ograničenje kao takvo treba smatrati opravdanim i, slijedom toga, proporcionalnim, ako države članice poštuju uvjete utvrđene za sastavljanje nacionalnih popisa, što je Komisija dužna provjeriti.

32. Naime, budući da je sam zakonodavac ocijenio proporcionalnost ograničenja kao prikladno sredstvo kojim se jamči pravo na informiranje, zadatak za koji je Komisija zadužena ograničen je na provjeru ostaju li države članice, donošenjem nacionalnih popisa, unutar granica svoje nadležnosti predviđene člankom 3.a izmijenjene Direktive 89/552, odnosno na nadzor, osim nad nacionalnim postupkom sastavljanja navedenih popisa, nad time mogu li se određeni događaji smatrati od velikog značaja za društvo.

B – *Pravo vlasništva*

33. Drugi značajni aspekt ovih žalbi proizlazi iz problematike prava vlasništva u području organizacije sportskih natjecanja. Naime, pitanja koja se odnose na povezanost sektora sporta i sektora medija od ključne su važnosti jer su prava na emitiranje postala primarni izvor prihoda od profesionalnog sporta u Europi. U ovom su slučaju UEFA, kao i FIFA, u svojim pismenima i na javnoj raspravi istaknule problematiku povrede prava vlasništva u tom pogledu. Uzimajući u obzir posebnost statusa organizatora sportskih događaja, valja se zapitati o prirodi prava čije postojanje i povredu navode, kako bi se zatim mogle ispitati pravne posljedice koje iz njega proizlaze.

21 — Vidjeti po analogiji gore navedenu presudu BUPA i dr./Komisija.

34. U ovom slučaju, neosporno je da su UEFA i FIFA, kao upravna tijela europskog i međunarodnog nogometa, značajne organizacije u tom području sporta. Obje organizacije nositeljice su različitih prava intelektualnog vlasništva, koja im osiguravaju izvor dohodaka kojim se koriste za financiranje važnih sportskih susreta i podupiranje dugoročnog razvoja sporta²².

35. Međutim, UEFA i FIFA pozvale su se pred Općim sudom na izgublenu zaradu na temelju prava televizijskog emitiranja, čiji su ekskluzivni nositelji, zbog toga što se krug osoba zainteresiranih za takvu transakciju bitno smanjio²³. One pred Sudom tvrde da je takvo ograničenje njihovog prava vlasništva neopravdano tako da je i presuda Općeg suda zahvaćena pogrešnom primjenom prava.

36. Najprije, ako valja analizirati navodnu povredu u okviru nacionalnog prava dviju predmetnih država članica, ističem da se nikakva zaštita koja se odnosi na pojam prava vlasništva kao takva ne može dodijeliti gore navedenim organizacijama. Naime, kao što su to potvrdili predstavnici vlada Ujedinjene Kraljevine i Kraljevine Belgije, iako pojam prava vlasništva obuhvaća stvarno pravo, kao i pravo intelektualnog vlasništva, UEFA i FIFA ne mogu se na njih pozivati u odnosu na treće osobe²⁴. Tumačeni na taj način, njihovi se navodi izneseni pred Općim sudom ne mogu prihvatiti te su, slijedom toga, žalbeni razlozi usmjereni protiv obrazloženja Općeg suda u tom pogledu bespredmetni. Na temelju primjenjivog nacionalnog prava, situacija bi bila drukčija ako bi ekskluzivno pravo na iskorištavanje sportskih događaja bilo zajamčeno organizatorima sportskih događaja. Naime, to je slučaj u nekim državama članicama i trećim zemljama²⁵.

37. Nadalje, s obzirom na to da su se UEFA i FIFA u svojim pismenima pozvale na zaštitu koja proizlazi iz temeljnih prava, valja podsjetiti da, u skladu s člankom 17. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), „[s]vatko ima pravo na vlasništvo nad svojom na zakonit način stečenom imovinom, koristiti je, njome raspolagati i ostaviti je u nasljedstvo. [...] Intelektualno vlasništvo zaštićeno je.” U objašnjenjima iz tog članka navodi se da taj članak odgovara članku 1. dodatnog Protokola br. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Protokol br. 1.). Iz toga proizlazi, u skladu s onim što je predviđeno člankom 52. stavkom 3. Povelje, da pravo vlasništva zaštićeno člankom 17. navedene Povelje ima isti smisao i isti opseg poput smisla i opsega koji su mu dodijeljeni Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda²⁶.

38. Podsjećam da se namjera članka 1. Protokola br. 1. odnosi na cilj zaštite pojedinca od svih povreda države u pogledu njegove imovine²⁷. U skladu sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava, osoba koja navodi povredu prava vlasništva dužna je dokazati postojanje tog prava²⁸. Osim toga, pojam vlasništva u okviru Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda nema jedinstveno pravno značenje. Slijedom toga, taj pojam mora se odrediti u skladu sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava, koji je odabrao njegovo široko tumačenje. Stoga, pojam vlasništva

22 — To intelektualno vlasništvo ponajprije se sastoji od zaštitnih znakova (EURO 2012, FIFA WORLD CUP, BRAZIL 2014), dizajna kao i autorskih prava na djela poput, osobito, službenih plakata ili službenih simbola natjecanja.

23 — Vidjeti t. 174. gore navedene presude UEFA/Komisija te t. 132. i 136. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-385/07).

24 — Predstavnik Ujedinjene Kraljevine na raspravi je potvrdio da je organizator događaja nositelj pristupnog ugovora kojim se propisuje tko može sudjelovati u nekom događaju i kako se potonji događaj može emitirati, snimati itd. Nasuprot tome, na temelju britanskog prava, organizator sportskih događaja nema pravo vlasništva koje mu jamči ekskluzivnost zaštićenu u odnosu na treće osobe u pogledu iskorištavanja nekog događaja u tržišne svrhe. Vidjeti Gardiner, S., *Sports Law*, str. 400. i prateće stranice.

25 — Na primjer, valja navesti članak L.3331 *Code du sport* (francuski sportski zakonik), u skladu s kojim sportska udruženja, kao i organizatori sportskih događaja, imaju pravo na iskorištavanje sportskih događaja ili natjecanja koje organiziraju. Međutim, njezin opseg i sadržaj nisu jasno utvrđeni. Vidjeti Wise, A., i Meyer, B., *International Sports Law and Business*, Kluwer 1997., str. 1811-1830.

26 — Vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika Bota u predmetu Sky Österreich (C-283/11, t. 28.), u tijeku pred Sudom, koji se pak tiče drukčije problematike koja se odnosi na ograničenje prava intelektualnog vlasništva.

27 — Vidjeti Europski sud za ljudska prava, presudu Broniowski protiv Poljske, zahtjev br. 31443/96, t. 143. i 144.

28 — Vidjeti Europski sud za ljudska prava, presudu Pištorová protiv Češke Republike, zahtjev br. 73578/01, t. 38.

„može obuhvaćati i ‚postojeće vlasništvo‘, kao i vrijednost imovine, što uključuje, u nekim točno određenim situacijama, i potraživanja”²⁹. Prema tradicionalnom pristupu, pravo vlasništva u smislu članka 1. Protokola br. 1. stoga obuhvaća stvarno pravo, pravo *ad personam*, kao i prava intelektualnog vlasništva.

39. Međutim, treba podsjetiti da se, kao što je Sud presudio u spojenim predmetima FAPL i Murphy, sportski susreti, među koje se ubrajaju i nogometne utakmice, ne mogu smatrati intelektualnim stvaralaštvom i da se ti susreti ne mogu zaštititi na temelju autorskih prava. Nadalje, neosporno je da ih pravo Unije ne štiti ni u jednom drugom svojstvu u području intelektualnog vlasništva³⁰.

40. Stoga, položaj tužitelja u skladu s Poveljom odgovara položaju koji su UEFA i FIFA činjenično i pravno utvrdile, s jedne strane, sklapanjem ugovora s, među ostalim, sportašima, gledateljima, sportskim klubovima i organizacijama za televizijsko emitiranje te, s druge strane, nadzorom pristupa stadionima, koji proizlazi iz ugovora sklopljenih s njihovim vlasnicima, kao i nadzorom nad njima pripadajućom opremom.

41. U tom pogledu, s obzirom na to da je tumačenje pojma „imovine” u smislu članka 1. Protokola br. 1. neovisno u odnosu na službene nazive unutarnjeg prava i ima širi opseg³¹, pravni položaj UEFA-e i FIFA-e može se, prema mojem mišljenju, izjednačiti s pravom vlasništva u smislu Protokola br. 1.³² Čini mi se da se postojanje takvog pravnog položaja pretpostavlja u članku 3.a izmijenjene Direktive 89/552, kao i u uvodnoj izjavi 21. Direktive 97/36³³. Stoga, državno ograničenje ostvarivanja njihovih prava predstavlja miješanje javne vlasti u njihovu imovinu³⁴.

42. Slijedom toga, iako Opći sud, time što je bez oklijevanja priznao postojanje prava na čiju su se povredu pred njime pozvale UEFA i FIFA, nije točno utvrdio prirodu tog prava, ipak je valjano odbio njihove navode na temelju sudske prakse koja se odnosi na ograničenja koja se mogu primijeniti na korištenje prava vlasništva, kao i na pravo slobodnog obavljanja gospodarske djelatnosti u skladu s pravom Unije³⁵.

43. Naime, uzimajući u obzir odvagivanje interesa koje proizlazi iz izmijenjene Direktive 89/552, čini mi se da zakonodavac Unije ima opravdane razloge postaviti ograničenja na pravo vlasništva na koje se pozivaju UEFA i FIFA u ime temeljnih prava trećih osoba, kao što je pravo na informiranje, ili na temelju općeg interesa. Povrh svega, navodim da je pravo koje se priznaje u ovom slučaju daleko od temeljnog poimanja prava vlasništva na koje se odnosi zaštita u slučaju pravnih intervencija. Stoga, u skladu sa sudskom praksom Suda, čak i kad se priznaju prava intelektualnog vlasništva, nositelji tih prava nemaju jamstva koja im omogućuju da zatraže najvišu moguću naknadu³⁶. Osim toga, s obzirom na to da pravo na čije se postojanje pozivaju UEFA i FIFA nije utvrđeno ni u nacionalnom pravu ni u pravu Unije, njegovo područje primjene ovisi, u pogledu postojanja, o odredbama kojima se utvrđuju njegove granice, poput članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552.

29 — Vidjeti Europski sud za ljudska prava, presudu Draon protiv Francuske, zahtjev br. 1513/03, t. 65.

30 — Presuda od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr. (C-403/08 i C-429/08, još neobjavljena u Zborniku, t. 98. i 99.).

31 — Vidjeti Europski sud za ljudska prava, presudu Iatridis, zahtjev br. 31107/96, t. 54.

32 — Radi se o slučaju usporedivom s onim što se uobičajeno naziva pravom „goodwill” i što se priznaje kao „imovina” u smislu Protokola br. 1. Vidjeti Europski sud za ljudska prava, presudu van Marle i drugi, tužbu br. 8543/79, t. 39. do 41.

33 — Vidjeti gore navedenu presudu Football Association Premier League i dr. (t. 103.).

34 — Vidjeti po analogiji Europski sud za ljudska prava, presudu Beyeler, tužbu br. 33202/96, t. 98. i prateće točke.

35 — Vidjeti t. 179. i 180. gore navedene presude UEFA/Komisija, t. 139. i 140. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-385/07), i t. 142. do 144. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-68/08).

36 — Vidjeti gore navedenu presudu Football Association Premier League i dr. (t. 108.).

44. Slijedom toga, ocjena zakonodavca Unije provedena u okviru izmijenjene Direktive 89/552, prema kojoj se ekskluzivno pravo organizatora sportskog događaja može ograničiti, prema mojem mišljenju, ne predstavlja prepreku mirnom uživanju u imovini ili nezakonit nadzor njezina korištenja, u smislu Protokola br. 1.³⁷.

45. Stoga žalbene razloge iznesene u okviru ovih žalbi treba ispitati s obzirom na ta razmatranja.

IV – Žalba u predmetu C-201/11 P

A – Prvi žalbeni razlog u predmetu C-201/11 P

46. U prvom dijelu prvog žalbenog razloga, UEFA prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava u primjeni uvjeta iz članka 3.a stavaka 1. i 2. izmijenjene Direktive 89/552. UEFA osobito upućuje na točku 94. gore navedene presude UEFA/Komisija i tvrdi da je Opći sud pogrešno presudio da zahtjev za jasnim i transparentnim postupkom nema ni za cilj ni za posljedicu prisiliti nadležno nacionalno tijelo da iznese razloge zbog kojih nije slijedilo mišljenja ili očitovanja koji su mu bili podneseni tijekom postupka savjetovanja.

47. Najprije valja napomenuti da je navedena točka 94. gore navedene presude UEFA/Komisija dio obrazloženja koje je Opći sud iznio u prethodnim točkama, u kojima je želio okarakterizirati postupke koji se organiziraju na nacionalnoj razini radi sastavljanja nacionalnog popisa. Stoga je u točkama 90. i 91. navedene presude točno naveo da se takvi postupci moraju temeljiti na objektivnim kriterijima unaprijed poznatima osobama na koje se odnose, kako bi se izbjeglo da se diskrecijska ovlast kojom raspolažu države članice provodi proizvoljno³⁸. Osim toga, podsjetio je da zahtjev jasnoće i transparentnosti podrazumijeva identifikaciju nadležnog tijela i uvjeta u kojima osobe mogu sastaviti svoja očitovanja.

48. Uzimajući u obzir tumačenje članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552 o doseg ovlasti Komisije, koje sam izložio u točkama 14. do 25. ovog mišljenja, obrazloženje Općeg suda valja potvrditi.

49. Nadalje, važno je utvrditi da je UEFA, bez iznošenja precizne i detaljne argumentacije u pogledu navodne pogreške kojom je zahvaćeno obrazloženje Općeg suda i ograničavajući se na citiranje određene točke gore navedene presude UEFA/Komisija, u biti ponovila kritike koje je već istaknula pred Općim sudom u prvom stupnju protiv Odluke 2007/730, tvrdeći da je ministar kulture, medija i sporta Ujedinjene Kraljevine odbacio usklađena mišljenja više savjetodavnih skupina u okviru postupka koji je provodio. Nadalje, UEFA navodi da je, prema njezinom mišljenju, Opći sud morao presuditi s obzirom na nacionalni popis Ujedinjene Kraljevine.

50. Stoga, u žalbi se moraju jasno navesti osporavani elementi odluke Općeg suda čije se poništenje zahtijeva kao i pravni argumenti koji na poseban način podupiru taj zahtjev. Tom zahtjevu ne odgovara žalbeni razlog u kojem se samo ponavljaju argumenti već izneseni pred Općim sudom, a koji čak i ne sadržava argument koji se posebno odnosi na utvrđivanje pogreške kojom je zahvaćena pobijana odluka. Naime, takav žalbeni razlog u stvarnosti predstavlja zahtjev za preispitivanje tužbenog razloga iznesenog pred Općim sudom, što nije u nadležnosti Suda³⁹. Slijedom toga, prvi dio prvog žalbenog razloga treba proglasiti nedopuštenim.

37 — U takvom slučaju, s obzirom na to da pravo, kao takvo, ostaje u rukama sportskih organizacija koje uvijek mogu dati dozvole ili se mogu suzdržati od davanja dozvola, ne nameće se problematika „oduzimanja” vlasništva.

38 — Presuda od 13. prosinca 2007., United Pan-Europe Communications Belgium i dr. (C-250/06, Zb., str. I-11135, t. 46.).

39 — Presuda od 9. lipnja 2011., Evropački Dynamiki/BCE (C-401/09 P, još neobjavljena u Zborniku, t. 55. i 61.).

51. U drugom dijelu prvog žalbenog razloga, koji obuhvaća dva različita prigovora, UEFA ističe da je Opći sud pogrešno odobrio određivanje EURO-a kao događaja od velikog značaja za društvo.

52. Kao prvo, Opći sud utvrdio je da je samo spominjanje EURO-a u uvodnoj izjavi 18. Direktive 97/36 značilo da Komisija nije trebala zahtijevati od država članica da posebno obrazlože svoju odluku o uvrštavanju natjecanja kao cjeline na nacionalni popis. S druge strane, Opći sud zamijenio je analizu Komisije svojom vlastitom u dvije točke u pogledu određivanja EURO-a u cijelosti kao događaja od velikog značaja, odnosno, s jedne strane, određivanja EURO-a kao jedinstvenog događaja i, s druge strane, uporabe čimbenika koje Komisija nije uzela u obzir.

53. Najprije, što se tiče prigovora koji se odnosi na tumačenje uvodne izjave 18. Direktive 97/36, valja napomenuti da se argument UEFA-e temelji na pogrešnom tumačenju gore navedene presude UEFA/Komisija.

54. Navodim da je Opći sud više puta uputio na uvodnu izjavu 18. Direktive 97/36, podsjećajući na tumačenje navedene uvodne izjave koje je naveo u točkama 44. do 53. gore navedene presude UEFA/Komisija. Naime, kao što je to Opći sud pravilno presudio, spominjanje EURO-a kao primjera događaja od velikog značaja za društvo ne znači da je to uvrštavanje na nacionalni popis automatski u skladu s pravom Unije. Tim više, spominjanje EURO-a u uvodnoj izjavi 18. ne znači da se EURO kao cjelina *u svim slučajevima* može umetnuti na nacionalni popis neovisno o interesu koji to natjecanje pobuđuje u predmetnoj državi članici. Suprotno tome, prema mišljenju Općeg suda, uvodna izjava 18. podrazumijeva da država članica, kad uvrsti utakmice EURO-a na nacionalni popis, nema obvezu u svojoj obavijesti Komisiji navesti posebno obrazloženje u pogledu „događaja od velikog značaja za društvo”.

55. Opći sud stoga je napravio točnu razliku između, s jedne strane, potrebe da se pri uvrštavanju EURO-a *pojedinačno* poštuju uvjeti iz Direktive 97/36, kako su navedeni osobito u uvodnoj izjavi 21. te direktive, i, s druge strane, pravne kvalifikacije EURO-a *kao događaja* od velikog značaja za društvo koju je donio sam zakonodavac. Stoga, u točki 120. gore navedene presude UEFA/Komisija, koju je UEFA kritizirala u okviru ovog žalbenog razloga, Opći sud ispravno je zaključio da, u nedostatku posebnog obrazloženja države članice zbog kojih ih smatra *događajem* od velikog značaja za društvo, uvrštavanje utakmica EURO-a na nacionalni popis Komisija ne može smatrati neusklađenim s pravom Unije. Slijedom toga, prvi prigovor drugog dijela prvog žalbenog razloga treba odbiti kao neosnovan.

56. Kao drugo, što se tiče navodne zamjene obrazloženja, UEFA kritizira činjenicu da je Opći sud u točki 103. gore navedene presude UEFA/Komisija potvrdio da je EURO jedinstven događaj jer se u tom pogledu pozvao na potpuno nove činjenice koje se nisu nalazile u Odluci 2007/730 i koje je iznio u točkama 126. do 135. navedene presude.

57. Naime, u okviru odgovora na prvi tužbeni razlog koji je istaknut u prvom stupnju, Opći sud presudio je u točki 103. gore navedene presude UEFA/Komisija da je EURO natjecanje koje se opravdano može smatrati jedinstvenim događajem, a ne kompilacijom pojedinačnih događaja podijeljenih na utakmice različitih razina interesa. Nadalje, u točkama 126. do 135. navedene presude, u odgovoru na treći tužbeni razlog koji je istaknuo u prvom stupnju, i odbijajući argument prema kojem je Komisija počinila pogrešku koja se tiče prava time što nije dovela u pitanje globalnu prirodu EURO-a, Opći sud pozvao se na rezultate ispitivanja koje je provela UEFA.

58. U tom pogledu, podsjećam da iz članka 256. UFEU-a i članka 58. stavka 1. Statuta Suda proizlazi da je Opći sud jedini nadležan, s jedne strane, utvrditi činjenice, osim u slučaju kada materijalne netočnosti njegovih utvrđenja proizlaze iz elemenata spisa koji su mu podneseni, i s druge strane, ocijeniti te činjenice. Kada Opći sud utvrdi ili ocijeni činjenice, Sud je nadležan, na temelju članka 256. UFEU-a, provesti nadzor nad pravnom kvalifikacijom tih činjenica i pravnih posljedica

koje je iz njih izveo Opći sud⁴⁰.

59. Sud je također pojasnio da ocjena činjenica ne predstavlja, osim u slučaju iskrivljavanja dokaza podnesenih Općem sudu, pravno pitanje koje je, kao takvo, podložno nadzoru Suda⁴¹.

60. U ovom slučaju treba utvrditi da, svojim argumentima koji se odnose, s jedne strane, na to da EURO nije jedinstven događaj i, s druge strane, na analize interesa koji pobuđuju određene vrste utakmica u Ujedinjenoj Kraljevini, UEFA traži od Suda da provjeri ocjenu činjenica koju je proveo Opći sud.

61. U tom pogledu navodim, kao što je Opći sud ispravno utvrdio u točki 103. svoje presude, da se u izmijenjenoj Direktivi 89/552 nije zauzelo stajalište u pogledu toga je li EURO jedinstven događaj. Ispitivanje prirode sportskog događaja, koji se temelji na različitim vrstama događaja, proizlazi iz činjenica. Budući da UEFA nije dokazala nikakvo iskrivljavanje činjenica koje je ispitao Opći sud, drugi dio prvog žalbenog razloga valja smatrati očito nedopuštenim.

62. U tim se okolnostima prvi žalbeni razlog koji je UEFA istaknula u prilog svojoj žalbi ne može prihvatiti te se, prema tome, taj razlog treba odbiti u cijelosti.

B – Drugi žalbeni razlog u predmetu C-201/11 P

63. U svojem drugom žalbenom razlogu, podijeljenom na dva dijela, UEFA prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava u primjeni odredbi koje se odnose na tržišno natjecanje.

64. U prvom dijelu, UEFA navodi da Opći sud nije poštovao članak 106. stavak 1. UFEU-a. Najprije, Opći sud počinio je pogrešku jer se nije izjasnio o prethodnom pitanju o tome primjenjuje li se ta odredba u ovom slučaju. Nadalje, Opći sud pogrešno je zaključio da mjere koje je Ujedinjena Kraljevina poduzela ne znače dodjelu posebnih prava organizacijama za radiodifuziju koje koriste besplatne kanale. Opći sud pripisao je previše važnosti tome da, u teoriji, zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine brani ekskluzivna prava na emitiranje svim organizacijama za televizijsko emitiranje, bez obzira na to koriste li besplatne kanale ili naplatne kanale. Konačno, analiza Općeg suda otkriva nepravilno tumačenje pojma „posebnih prava” u smislu članka 106. stavka 1. UFEU-a, koji sadrži dva elementa, odnosno da pravo mora biti odobreno aktom države članice i da se poduzetnik korisnik tog prava mora nalaziti u povoljnijem položaju u odnosu na svoje konkurente.

65. U tom pogledu, kao prvo, treba utvrditi da je problematiku koja se odnosi na članak 106. UFEU-a Opći sud analizirao u okviru ispitivanja četvrtog tužbenog razloga istaknutog u prvom stupnju, u odgovoru na prigovor u pogledu posebnih prava koja su navodno odobrena kanalima BBC i ITV. Nakon što je u točkama 166. do 168. gore navedene presude UEFA/Komisija točno podsjetio na sudsku praksu koja se primjenjuje u pogledu posebnih ili ekskluzivnih prava⁴², Opći sud nastojao je dokazati da predmetno zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine nema značajke koje bi mogle dovesti do primjene članka 106. UFEU-a. Opći sud osobito je u točki 170. iste presude utvrdio da „zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine brani ekskluzivna prava svim organizacijama za radiodifuziju ne samo u fazi emitiranja, već i u fazi sklapanja ugovora o emitiranju, tako da nijedna organizacija za radiodifuziju pod nadležnošću te države članice ne može valjano sklopiti ugovor o ekskluzivnom emitiranju

40 — Vidjeti presudu od 19. srpnja 2012., Alliance One International i Standard Commercial Tobacco/Komisija (C-628/10 P i C-14/11 P, t. 84. i navedenu sudsku praksu).

41 — Gore navedena presuda Alliance One International i Standard Commercial Tobacco/Komisija (t. 85. i navedena sudska praksa).

42 — Vidjeti sudsku praksu navedenu u točkama 166. do 168. navedene presude.

događaja uvrštenog na popis”. Nadalje, u točki 171. navedene presude, Opći sud zaključio je da „okolnost u kojoj samo neke organizacije za radiodifuziju [...], poput BBC-ja i ITV-a, u konačnici emitiraju [...] EURO u Ujedinjenoj Kraljevini, jer su njihovi konkurenti zainteresirani samo za ekskluzivno emitiranje [...], nije jednaka dodjeli posebnih ili ekskluzivnih prava”.

66. Slijedom toga, što se tiče prigovora o nedostatku analize primjenjivosti članka 106. UFEU-a, navode UEFA-e valja odbiti kao bespredmetne.

67. Kao drugo, treba podsjetiti da je nadležnost Suda koji odlučuje o žalbi protiv odluke Općeg suda ograničena na pravna pitanja. Na popisu na kojem se nabrajaju žalbeni razlozi na koje se može pozvati u tom okviru, članak 58. stavak 1. Statuta Suda propisuje da se žalba može temeljiti na povredi prava Unije koju je počinio Opći sud⁴³.

68. U ovom slučaju, točno je da pravilo na čiju se povredu poziva UEFA proizlazi iz prava Unije. Međutim, navodna povreda temelji se na navodnoj pogreški koja se odnosi na tumačenje Općeg suda u pogledu pravila nacionalnog prava.

69. Što se tiče ispitivanja, u okviru žalbe, utvrđenja Općeg suda u pogledu nacionalnog zakonodavstva, Sud je već presudio da je Sud nadležan ispitati, prije svega, moguće iskrivljavanje teksta predmetnih nacionalnih odredbi, zatim, je li Opći sud došao do utvrđenja koja su očito suprotna njihovom sadržaju i, konačno, je li Opći sud, kako bi utvrdio sadržaj predmetnog nacionalnog zakonodavstva, pri ispitivanju svih elemenata jednom od njih dodijelio važnost koja nije primjerena u odnosu na ostale elemente, u mjeri u kojoj to očito proizlazi iz dokumenata u spisu⁴⁴. Budući da se nijedan od tih navoda ne može prihvatiti u ovom slučaju, ovaj prigovor valja odbiti kao neosnovan.

70. Kao treće, što se tiče nepravilnog tumačenja pojma „posebna prava” u smislu članka 106. UFEU-a, dovoljno je utvrditi da argumenti koji se odnose na navodnu dodjelu privilegija BBC-ju i ITV-u nisu istaknuti pred Općim sudom i da su usmjereni na to da izmijene predmet spora pred Općim sudom. Budući da zahtjev UEFA-e stoga predstavlja novi žalbeni razlog, mora se smatrati nedopuštenim u okviru žalbe⁴⁵.

71. Nadalje, navodim da je UEFA, za nadzor zakonitosti nacionalnog zakonodavstva s obzirom na pravo Unije, trebala podnijeti tužbu pred nacionalnim sudom, koji bi onda Sudu mogao uputiti prethodno pitanje.

72. U drugom dijelu drugog žalbenog razloga UEFA prigovara Općem sudu da je povrijedio i druge odredbe UFEU-a. UEFA svoje obrazloženje temelji na pretpostavci da se članak 106. stavak 1. UFEU-a može primijeniti u ovom slučaju. Stoga, Opći sud drugi je put počinio pogrešku koja se tiče prava jer nije ispitao jesu li mjere Ujedinjene Kraljevine imale za učinak stavljanje BBC-ja i ITV-a u položaj koji oni nisu mogli sami postići bez povrede prava tržišnog natjecanja ili u položaj koji im je omogućio lakše kršenje prava tržišnog natjecanja.

73. Uzimajući u obzir odgovor na prvi dio ovog žalbenog razloga, u kojem predlažem da se smatra da Opći sud nije povrijedio članak 106. UFEU-a, ispitivanje drugog dijela ovog žalbenog razloga je suvišno.

74. U tim okolnostima, predlažem Sudu da drugi žalbeni razlog u cijelosti odbaci, odnosno odbije kao djelomično bespredmetan, djelomično nedopušten i djelomično neosnovan.

43 — Presuda od 5. srpnja 2011., Edwin/OHIM (C-263/09 P, još neobjavljena u Zborniku).

44 — Vidjeti u tom smislu gore navedenu presudu Edwin/OHIM.

45 — Vidjeti presudu od 19. srpnja 2012., Kaimer i dr./Komisija (C-264/11 P, t. 65. i navedena sudska praksa).

C – Treći žalbeni razlog u predmetu C-201/11 P

75. U svojem trećem žalbenom razlogu, UEFA prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava prilikom primjene odredaba Ugovora koje se odnose na slobodu pružanja usluga i na načelo proporcionalnosti. Kao prvo, UEFA smatra da je Opći sud iskrivio njezin tužbeni razlog koji ni u kojem slučaju nije bio ograničen na argument prema kojem određene utakmice EURO-a, svaka zasebno, nisu bile događaji od velikog značaja.

76. Druga pogreška u analizi Općeg suda jest da je Opći sud pretpostavio da se, samo zato što se EURO može smatrati jedinstvenim događajem, što UEFA osporava, i zato što je, kao cjelina, događaj od velikog značaja za društvo, cilj osiguravanja širokog pristupa javnosti televizijskom prijenosu tog događaja ne može na odgovarajući način postići manje strogim ograničenjem, kao što je popis koji sadrži samo određene, odabrane utakmice EURO-a.

77. U svakom slučaju, čak i ako bi se EURO mogao smatrati jedinstvenim događajem od velikog značaja za društvo Ujedinjene Kraljevine, Komisija bi bila dužna provesti temeljito ispitivanje usklađenosti mjera o kojima je obaviještena s odredbama Ugovora koje se odnose na slobodno kretanje usluga i tržišno natjecanje.

78. Najprije, zbog razloga iznesenih u točkama 14. do 25. ovog mišljenja, koji se odnose na tumačenje članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552, predlažem Sudu da utvrdi da je Opći sud ispravno presudio da je Komisija pravilno ispunila svoju obvezu nadzora u odnosu na Odluku 2007/730. Štoviše, samostalnom ocjenom činjeničnih i pravnih okolnosti te bez izlaganja neutemeljenim prigovorima iz žalbenih razloga istaknutih protiv njegove presude, Opći sud pravilno je primijenio sudsku praksu koja se odnosi na opravdanje ograničenja slobode pružanja usluga i na načelo proporcionalnosti.

79. Nadalje, što se tiče prvog prigovora UEFA-e, valja utvrditi da UEFA, navodeći prigovor o iskrivljavanju tužbenog razloga, ponavlja svoje navode koje je istaknula u prvom stupnju i iznosi očitovanja u odnosu na rješenje koje je prema njezinom mišljenju trebao donijeti Opći sud u pogledu diskriminatorne i neproporcionalne naravi mjera Ujedinjene Kraljevine. Točno je da UEFA kritizira točku 150. gore navedene presude UEFA/Komisija, u kojoj su općenito preuzeti argumenti UEFA-e. Međutim, s obzirom na to da nije jasno dokazala koje je bilo obrazloženje za iskrivljavanje koje je počinio Opći sud, ta jednostavna tvrdnja suviše je općenita i neprecizna da bi mogla biti predmetom pravne ocjene⁴⁶. Slijedom toga, ti se argumenti trebaju odbaciti kao nedopušteni jer nisu dovoljno detaljni.

80. Što se tiče drugog prigovora iz tog istog žalbenog razloga UEFA-e, primjećujem da se argument UEFA-e temelji na pogrešnom tumačenju gore navedene presude UEFA/Komisija. Naime, u točki 152. navedene presude, u kojoj je iznesen zaključak koji je doveo do odbijanja petog tužbenog razloga u prvom stupnju, Opći sud potvrdio je da se EURO valjano može smatrati jedinstvenim događajem od velikog značaja za društvo u Ujedinjenoj Kraljevini. Međutim, čitanjem presude ne može se ni na temelju čega utvrditi pretpostavka koju navodi UEFA i prema kojoj je Opći sud pogrešno odlučio o načinu postizanja cilja izmijenjene Direktive 89/552, odnosno osiguranja širokog pristupa javnosti televizijskom prijenosu takvih događaja. Nadalje, što se tiče opsega ispitivanja koje je Komisija dužna provesti na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552, zbog razloga iznesenih u točkama 14. do 25. ovog mišljenja, kritike UEFA-e u tom pogledu moraju se smatrati neosnovanima.

46 — Vidjeti u tom smislu presudu od 8. srpnja 1999., Hercules Chemicals/Komisija (C-51/92 P, Zb., str. I-4235., t. 113.).

81. U okviru trećeg prigovora ovog žalbenog razloga, UEFA ističe da je Komisija bila obvezna provesti temeljito ispitivanje usklađenosti mjera o kojima je obaviještena s odredbama Ugovora koje se odnose na slobodno kretanje usluga i tržišno natjecanje. S obzirom na gore navedeno tumačenje članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552 koje predlažem Sudu da primijeni, sve navode UEFA-e valja odbiti kao neosnovane.

82. Slijedom toga, treći žalbeni razlog mora se u cijelosti odbaciti kao djelomično nedopušten te odbiti kao djelomično neosnovan.

D – Četvrti žalbeni razlog u predmetu C-201/11 P

83. Svojim četvrtim žalbenim razlogom UEFA smatra da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava jer je, s jedne strane, utvrdio da je sama činjenica da se EURO može smatrati jedinstvenim događajem od velikog značaja dostatna da se povreda prava vlasništva UEFA-e u pogledu svake pojedine utakmice EURO-a smatra proporcionalnom. Prema mišljenju UEFA-e, taj je zaključak pogrešan. Zapravo, da bi postupila na razmjeran način, Ujedinjena Kraljevina morala bi ograničiti svoj nacionalni popis na najvažnije utakmice EURO-a. S druge strane, Opći sud vjerojatno je počinio još važniju pogrešku time što nije procijenio stupanj ograničenja prava vlasništva UEFA-e, što ga je spriječilo da na odgovarajući način ispita je li šteta uzrokovana predmetnom mjerom bila neproporcionalna u odnosu na ciljeve kojima se težilo. Stupanj tih ograničenja bio je značajan jer su mjere Ujedinjene Kraljevine imale za praktičan učinak to da je jedini način da UEFA dobije i najmanju protuvrijednost za svoja prava na televizijski prijenos u Ujedinjenoj Kraljevini bio taj da ih proda na dražbi na kojoj će sudjelovati samo jedan potencijalni kupac, partneri BBC/ITV sa zajedničkom ponudom, što je znatno smanjilo protuvrijednost za navedena prava.

84. S obzirom na razmatranja iz, s jedne strane, točaka 28. do 32. u pogledu načela proporcionalnosti i, s druge strane, točaka 33. do 44. ovog mišljenja u pogledu prava vlasništva, predlažem da se četvrti žalbeni razlog UEFA-e odbije kao neosnovan.

E – Peti žalbeni razlog u predmetu C-201/11 P

85. Peti žalbeni razlog UEFA-e temelji se na nepostojanju obrazloženja. Naime, UEFA ističe da je obrazloženje Odluke 2007/730, koje je Opći sud ocijenio dovoljnim, izuzetno ograničeno u odnosu na obrazloženje koje se od Komisije zahtijeva za odluke slične naravi. Stoga, Opći sud počinio je pogrešku koja se tiče prava jer od Komisije nije tražio da poštuje razinu obrazloženja koja se zahtijeva u odnosu na svaki od četiri bitna žalbena razloga iznesena u žalbi. U tom smislu, UEFA pojašnjava greške u pogledu valjanosti razloga koje je istaknula Komisija.

86. Prema mišljenju UEFA-e, navedena odluka mora se poništiti prije svega zato što ne sadrži dostatno obrazloženje u pogledu određivanja EURO-a kao događaja od velikog značaja za društvo. Nadalje, što se tiče obrazloženja Odluke 2007/730 koja se odnose na tržišno natjecanje, Opći sud u točki 71. svoje presude nije mogao presuditi da je dovoljno da se u Odluci 2007/730 bez navođenja obrazloženja tvrdi da mjere Ujedinjene Kraljevine „omogućuju stvarno i potencijalno tržišno natjecanje za stjecanje prava na emitiranje [predmetnih] događaja”.

87. Osim toga, u pogledu obrazloženja koje se odnosi na slobodu pružanja usluga, UEFA ističe, upućujući na točku 70. gore navedene presude UEFA/Komisija, da je Opći sud zadaću ispitivanja proporcionalnosti povjerio UEFA-i te pri tome oslobodio Komisiju te obveze. Nadalje, Opći sud se pri utvrđivanju je li obrazloženje koje je Komisija dala bilo dostatno nije smio osloniti na navodni povlašteni položaj UEFA-e, koji proizlazi iz njezinog prava vlasništva.

88. Najprije valja napomenuti da se kritike koje je UEFA iznijela u okviru ovog žalbenog razloga većinom odnose na moguća nepostojanja obrazloženja Odluke 2007/730, koja se podudaraju s određenim kritikama u pogledu gore navedene presude UEFA/Komisija. Stoga, argumenti koje je UEFA istaknula u okviru tog dijela petog žalbenog razloga u pogledu nedostataka Odluke 2007/730 predstavljaju zahtjev za preispitivanjem tužbenog razloga istaknutog pred Općim sudom, što nije u nadležnosti Suda. Ti se argumenti stoga moraju smatrati očito nedopuštenima⁴⁷.

89. Osim toga, argumenti koje je UEFA istaknula protiv gore navedene presude UEFA/Komisija očito nisu takve prirode da bi doveli u pitanje analizu Općeg suda, koja je u skladu sa sudskom praksom Suda koja se odnosi na obvezu obrazlaganja.

90. Naime, u skladu s tom sudskom praksom, obrazloženje propisano člankom 296. stavkom 2. UFEU-a treba prilagoditi prirodi predmetnog akta te treba jasno i nedvosmisleno odražavati obrazloženje institucije, autora akta, na način koji zainteresiranim osobama omogućuje da shvate svrhu poduzetih mjera, a nadležnom sudu da provede svoj nadzor⁴⁸.

91. Uzimajući u obzir argumente iznesene u točkama 14. do 27. ovog mišljenja u pogledu ograničenosti nadzora koji Komisija provodi nad odlukama država članica koje sastavljaju nacionalne popise, Opći sud u tom pogledu ne može zamijeniti Komisiju. Slijedom toga, stupanj njegova nadzora također mora ostati ograničen.

92. Stoga, što se tiče obrazloženja gore navedene presude UEFA/Komisija koje se odnosi na tržišno natjecanje, Opći sud jasno je u točkama 71. do 73. navedene presude iznio razloge zbog kojih je obrazloženje Odluke 2007/730, u kojem se, osim toga, i suprotno tvrdnjama UEFA-e, upućuje na usklađenost s obzirom na pravo tržišnog natjecanja, bilo dostatno te je na temelju njega, s jedne strane, UEFA mogla shvatiti obrazloženje Komisije i, s druge strane, Opći sud u tom pogledu mogao provesti svoj nadzor⁴⁹.

93. Što se tiče obrazloženja gore navedene presude UEFA/Komisija u pogledu slobode pružanja usluga, valja utvrditi da je Opći sud u točki 70. navedene presude stvarno presudio da je, s obzirom na obrazloženje Odluke 2007/730, UEFA mogla „ocijeniti postoje li elementi kojima bi se [...] mogla dokazati neproporcionalnost [...] uvrštavanja svih utakmica tog natjecanja na popis”. U tom je pogledu dovoljno utvrditi da taj ulomak treba tumačiti uzimajući u obzir točku 62. iste presude, u kojoj je Opći sud pravilno naveo sudsku praksu Suda u pogledu dosega obveze obrazlaganja, odnosno sudsku praksu čiji je cilj omogućiti zainteresiranim osobama da shvate svrhu donesenog akta. Stoga je navod da je Opći sud UEFA-i naložio obvezu ispitivanja proporcionalnosti pogrešan te se treba odbiti.

94. Konačno, što se tiče nedostatnosti obrazloženja u pogledu povrede prava vlasništva, primjećujem da Opći sud u odgovoru na šesti tužbeni razlog istaknut u prvom stupnju nije samo priznao, suviše olako prema mojem mišljenju, da je to pravo UEFA-e povrijeđeno Odlukom 2007/730, već je jednako tako ispitao usklađenost takvog ograničenja s obzirom na načela prava Unije. S obzirom na odgovor koji predlažem da treba pružiti u pogledu četvrtog žalbenog razloga UEFA-e, ispitivanje tog prigovora je suvišno.

95. S obzirom na sva prethodna razmatranja, peti žalbeni razlog ne može se prihvatiti.

47 — Presuda od 12. rujna 2006., Reynolds Tobacco i dr./Komisija (C-131/03 P, Zb., str. I-7795., t. 50. i navedena sudska praksa).

48 — Presuda od 20. siječnja 2011., General Química i dr./Komisija (C-90/09 P, Zb., str. I-1., t. 59. i navedena sudska praksa).

49 — Također navodim da je upućivanje UEFA-e na točku 71. navedene presude pogrešno s obzirom na to da Opći sud u toj točki navodi samo uvodnu izjavu 20. Odluke 2007/730, a da ne opravdava usklađenost predmetnih mjera s pravom tržišnog natjecanja.

V – Žalbe u predmetima C-204/11 P i C-205/11 P

96. U prilog svojoj žalbi u predmetu C-204/11 P, FIFA ističe tri žalbena razloga. U prilog svojoj žalbi u predmetu C-205/11 P, FIFA ističe četiri žalbena razloga. Primjećujem da se argumenti koje je FIFA iznijela u tim dvjema žalbama podudaraju i da su iznesene kritike u velikom dijelu jako slične. Stoga, unatoč poteškoćama koje predstavlja zajednička analiza prigovora iznesenih protiv dvije različite presude Općeg suda, navode koji su istaknuti u predmetima C-204/11 P i C-205/11 P ispitat ću istodobno.

A – Prvi žalbeni razlog u predmetu C-204/11 P i prvi žalbeni razlog u predmetu C-205/11 P

97. Što se tiče, s jedne strane, gore navedene presude FIFA/Komisija (T-385/07), koja se odnosi na Odluku 2007/479 o mjerama koje je donijela Kraljevina Belgija i, s druge strane, gore navedene presude FIFA/Komisija (T-68/08), koja se odnosi na Odluku 2007/730 o mjerama koje je donijela Ujedinjena Kraljevina, FIFA ističe da je obrazloženje navedenih presuda proturječno, neusklađeno i nedostatno u pogledu pitanja treba li se Svjetsko prvenstvo smatrati jedinstvenim događajem od velikog značaja za društvo. Različitim utvrđenjima Opći sud najprije je pružio neusklađeno obrazloženje u pogledu, prema njegovom mišljenju, stvarne prirode Svjetskog prvenstva. Osim toga, činilo se da je Opći sud usvojio neusklađena i nepomirljiva stajališta, s jedne strane, time što je utvrdio da je Svjetsko prvenstvo jedinstven događaj i, s druge strane, time što je istaknuo da se na temelju posebnih elemenata može dokazati da to nije slučaj.

98. K tome, prema mišljenju FIFA-e, utvrdivši da država članica koja priopćava nije obvezna pružiti posebne razloge za uvrštavanje Svjetskog prvenstva u cijelosti na svoj popis događaja, Opći sud onemogućio je Komisiji da pažljivo provjeri i temeljito ispita usklađenost mjera o kojima je obaviještena s pravom Unije, kao što se zahtijeva u presudi Općeg suda Infront WM/Komisija⁵⁰.

99. Nadalje, obrazloženje Općeg suda u gore navedenim presudama FIFA/Komisija (T-385/07 i T-68/08) bilo bi jednako nezakonitom prebacivanju tereta dokazivanja. Konačno, pružanjem razloga koji se ne navode u Odlukama 2007/479 i 2007/730, Opći sud prešao je granice sudskog nadzora.

100. Najprije valja istaknuti da FIFA u tim žalbenim razlozima miješa, s jedne strane, problematiku koja se odnosi na opseg nadzora koji Komisija provodi u pogledu nacionalnih popisa na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552 kao i na opseg pripadajućeg sudskog nadzora te, s druge strane, problematiku koja se odnosi na određivanje Svjetskog prvenstva kao jedinstvenog događaja od velikog značaja za društvo neke države članice.

101. Što se tiče prvog aspekta, ističem da, zbog razloga koji se tiču opsega ovlasti Komisije na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552, iznesenih u točkama 14. do 25. ovog mišljenja, kritike FIFA-e valja smatrati neosnovanima.

102. Što se tiče drugog aspekta, valja utvrditi da, u svojim argumentima koji se odnose na to da Svjetsko prvenstvo nije jedinstven događaj i na interes koji pobuđuju utakmice tog natjecanja, FIFA traži od Suda da provjeri ocjene činjenica koje je proveo Opći sud. Međutim, ocjena činjenica ne predstavlja, osim u slučaju iskrivljavanja dokaza podnesenih Općem sudu, pravno pitanje koje je, kao takvo, podložno nadzoru Suda⁵¹. Te argumente stoga treba smatrati nedopuštenima.

50 — Presuda Općeg suda od 15. prosinca 2005. (T-33/01, Zb., str. II-5897.).

51 — Gore navedena presuda Alliance One International i Standard Commercial Tobacco/Komisija (t. 85. i navedena sudska praksa).

103. U svakom slučaju, valja zaključiti da je bespredmetan prigovor koji se temelji na navodnoj proturječnosti obrazloženja, koja se očituje u različitim citatima preuzetima iz gore navedenih presuda FIFA/Komisija (T-385/07 i T-68/08) i izdvojenima iz njihovog konteksta jer se u navedenim presudama u dovoljnoj mjeri iznose razlozi koji su naveli Opći sud da smatra da je Komisija pravilno ispunila svoju obvezu nadzora na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552.

104. S obzirom na prethodno navedeno, prvi žalbeni razlog u predmetu C-204/11 P i prvi žalbeni razlog u predmetu C-205/11 P valja odbiti kao djelomično neosnovane te odbaciti kao djelomično nedopuštene.

B – Drugi žalbeni razlog u predmetu C-204/11 P i treći žalbeni razlog u predmetu C-205/11 P

105. U drugom žalbenom razlogu u predmetu C-204/11 P i u trećem žalbenom razlogu u predmetu C-205/11 P, FIFA prigovara Općem sudu da je pogrešno presudio da mu je Komisija podnijela dostatne dokaze i pružila primjerene razloge kako bi opravdala svoja utvrđenja prema kojima se Svjetsko prvenstvo u cijelosti pravilno smatralo događajem od velikog značaja za društvo. U tom pogledu, kao prvo, Opći sud nije ispitao argument FIFA-e koji se odnosi na vrstu i datum podataka koje je Komisija morala uzeti u obzir pri donošenju odluka 2007/479 i 2007/730. Kao drugo, Opći sud oslonio se na razloge koji se ne navode u navedenim odlukama. Kao treće, FIFA ističe da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je odbio pridati ikakav značaj praksi drugih država članica koje nisu uvrstile „manje zanimljive” utakmice Svjetskog prvenstva na nacionalne popise.

106. Kao četvrto, Opći sud počinio je više pogrešaka prilikom tumačenja kriterija na temelju kojih je utvrđeno da Svjetsko prvenstvo ima velik značaj za društvo.

107. Najprije, prema mišljenju FIFA-e, Opći sud pogriješio je kad je odobrio utvrđenje Komisije prema kojemu Svjetsko prvenstvo u cjelini ispunjava kriterij koji se odnosi na „poseban odjek” u Belgiji i Ujedinjenoj Kraljevini te kad je smatrao da je Komisija dovoljno i pravilno obrazložila to utvrđenje. Osim toga, što se tiče drugog kriterija navedenog u uvodnoj izjavi 16. Odluke 2007/479 i u uvodnoj izjavi 18. Odluke 2007/730, Opći sud iznio je obrazloženje koje nije pružila Komisija, kako bi potkrijepio svoje stajalište prema kojem se Svjetsko prvenstvo u cijelosti oduvijek emitiralo na besplatnim televizijskim kanalima. Konačno, Opći sud počinio je pogrešku time što je odobrio utvrđenje Komisije prema kojemu je ispunjen zahtjev kriterija koji se odnosi na velik broj gledatelja koje privlače „manje zanimljive” utakmice Svjetskog prvenstva te time što je utvrdio da je Komisija dovoljno obrazložila svoje utvrđenje.

108. Kao prvo, što se tiče prigovora navodnog nepostojanja obrazloženja, valja istaknuti da je nedostatak upućivanja na prirodu podataka na temelju kojih je donesena Odluka 2007/479 FIFA istaknula u okviru svojeg šestog tužbenog razloga u prvom stupnju u gore navedenom predmetu FIFA/Komisija (T-385/07), koji se temelji na nepostojanju obrazloženja navedene odluke. Točno je da u gore navedenoj presudi FIFA/Komisija (T-385/07) Opći sud nije posebno odgovorio u pogledu podataka koje je Komisija morala uzeti u obzir. Međutim, Opći sud to nije bio dužan učiniti s obzirom na to da je u dovoljnoj mjeri objasnio svoje obrazloženje te se oslonio na obrazloženje izneseno u točkama 68. do 74. navedene presude kako bi pružio iscrpan odgovor na tužbeni razlog koji je pred njim bio istaknut. Stoga je taj prvi prigovor neosnovan.

109. Što se tiče gore navedene presude FIFA/Komisija (T-68/08), FIFA je u okviru prvog tužbenog razloga, istaknutog u prvom stupnju, istaknula da je Komisija pri donošenju Odluke 2007/730 morala uzeti u obzir sve okolnosti, poput, osobito, broja gledatelja Svjetskog prvenstva od 1998. do 2002. i od 2006., kao i sadržaja dopisa koje su Komisija i tijela Ujedinjene Kraljevine razmijenili u razdoblju od kolovoza 2006. do veljače 2007. U tom pogledu, primjećujem da je Opći sud, nakon što je, s obzirom na pravilno tumačenje članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552, u točkama 67. do 72. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-68/08) ispitao pitanje obrazloženja Odluke 2007/730, na te navode

odgovorio u točkama 74. i 75. navedene presude. U tom je smislu ispravno naveo pravne posljedice utvrđenja prema kojemu je obrazloženje Odluke 2007/730 dostatno, utvrdivši da se Komisiji ne može prigovoriti da u obrazloženje nije uključila više elemenata, u koje se ubrajaju i oni koji nisu postojali u vrijeme sastavljanja nacionalnih popisa. Stoga taj prigovor valja smatrati neosnovanim.

110. Što se tiče drugog prigovora, valja napomenuti da je Opći sud, nakon što je u točki 71. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-385/07) pravilno protumačio uvodnu izjavu 18. Direktive 97/36, u skladu sa sudskom praksom koja se odnosi na obvezu obrazlaganja u dovoljnoj mjeri iznio argumente prema kojima je FIFA mogla utvrditi obrazloženje na kojem se temeljio izbor Komisije da potvrdi uvrštavanje svih utakmica Svjetskog prvenstva na nacionalni popis Kraljevine Belgije. Na taj je način Opći sud pravilno ispunio svoju obvezu sudske nadzora i obvezu obrazlaganja. Isto tako, s obzirom na tumačenje uvodne izjave 18. Direktive 97/36, Opći sud ispunio je svoju obvezu nadzora i obvezu obrazlaganja u točkama 69. do 72. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-68/08). Stoga taj prigovor valja smatrati neosnovanim.

111. Što se tiče trećeg prigovora, važno je utvrditi, s jedne strane, da se FIFA, s obzirom na to da u prvom stupnju u gore navedenom predmetu FIFA/Komisija (T-385/07) nije detaljno i u obliku preciznog prigovora iznijela problematiku usporedivosti djelovanja država članica za potrebe analize zakonitosti odluka donesenih na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552, ne može valjano pozvati na pogrešku koju je Opći sud počinio u tom pogledu. S druge strane, ističem da je Opći sud u točki 133. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-68/08) u potpunosti odgovorio na argument FIFA-e koji se odnosi na Komisijino neuzimanje u obzir činjenice da su druge države članice na nacionalne popise uvrstile uglavnom „zanimljive” utakmice Svjetskog prvenstva. U svakom slučaju, s obzirom na veliki manevarski prostor koji države članice imaju u pogledu sastavljanja nacionalnih popisa, valja odbiti argumente koji se temelje na usporedivosti djelovanja drugih država članica. Stoga je taj prigovor neosnovan.

112. Što se tiče četvrtog prigovora, koji se odnosi na tumačenje Općeg suda u pogledu kriterija posebnog odjeka, problematike televizijskog emitiranja kao i analize kriterija velikog broja gledatelja koje privlače „manje zanimljive” utakmice, valja utvrditi da FIFA u svojem žalbenom razlogu kritizira dio obrazloženja pobijanih presuda za koje mi se čini da ga je Opći sud iznio podredno. Naime, kako bi odbio tužbeni razlog koji se temelji na povredi članka 3.a stavka 1. izmijenjene Direktive 89/552, Opći sud oslonio se na obrazloženje navedeno prije svega u točkama 94. do 100. i 117. do 119. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-385/07) te na obrazloženje navedeno u točkama 112. do 118. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-68/08). Slijedom toga, navedeni prigovori FIFA-e moraju se odbiti kao bespredmetni ili, u svakom slučaju, odbaciti kao nedopušteni jer se odnose na činjenice koje je ispitao Opći sud i čije iskrivljivanje FIFA nije dokazala.

113. S obzirom na sve prethodno navedeno, drugi žalbeni razlog u predmetu C-204/11 P i treći žalbeni razlog u predmetu C-205/11 P valja odbiti kao djelomično neosnovane, djelomično nedopuštene i djelomično bespredmetne.

C – Prvi i drugi dio trećeg žalbenog razloga u predmetu C-204/11 P te prvi i treći dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-205/11 P

114. U prvom dijelu trećeg žalbenog razloga u predmetu C-204/11 P i u prvom dijelu četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-205/11 P, FIFA najprije prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku u ispitivanju proporcionalnosti ograničenja slobodnog pružanja usluga i prava poslovnog nastana, koja proizlaze iz predmetnih nacionalnih mjera. Naime, ističe da je bilo na Komisiji, a ne na Općem sudu da ocijeni takva ograničenja.

115. Nadalje, Opći sud počinio je pogrešku zaključivši da cilj osiguravanja širokog pristupa javnosti televizijskim događajima od velikog značaja za društvo i pravo na informiranje opravdavaju ograničenja koja se podrazumijevaju u odlukama 2007/479 i 2007/730. Širok pristup javnosti nije neograničen. Osim toga, Komisija nije mogla provesti ograničenu provjeru usklađenosti mjera o kojima je obaviještena s pravom Unije. Opći sud trebao je presuditi da je Komisija dužna provesti „pažljivu” provjeru i „temeljito ispitivanje”, u skladu sa zahtjevom iz njegove gore navedene presude Infront WM/Komisija.

116. Konačno, Opći sud pogrešno je utvrdio da je Komisija dovoljno obrazložila svoj zaključak u pogledu proporcionalnosti ograničenja slobode pružanja usluga.

117. U drugom dijelu trećeg žalbenog razloga u predmetu C-204/11 P i u drugom dijelu četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-205/11 P, FIFA tvrdi da je Opći sud trebao zaključiti da je Komisija, time što nije uzela u obzir ograničenja prava vlasništva koja se podrazumijevaju u odlukama 2007/479 i 2007/730, povrijedila članak 3.a stavak 2. izmijenjene Direktive 89/552 i Ugovor. Osim toga, Opći sud počinio je pogrešku utvrdivši da su ograničenja prava vlasništva FIFA-e bila proporcionalna potrebama ostvarivanja postavljenog cilja.

118. U trećem dijelu četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-205/11 P, FIFA prigovara Općem sudu da je pogrešno primijenio pravo u analizi pravila tržišnog natjecanja. S jedne strane, Opći sud počinio je pogrešku procijenivši da Komisija nije bila dužna izvršiti temeljitiju analizu od one koju je već provela. S druge strane, FIFA prigovara Općem sudu da je utvrdio da mjerama koje je dostavila Ujedinjena Kraljevina BBC-ju i ITV-u nisu odobrena posebna prava u smislu članka 106. stavka 1. UFEU-a. To se utvrđenje temelji na potpuno formalnim i teorijskim razmatranjima.

119. Kao prvo, navodim da se većinu navoda istaknutih u okviru ovih prigovora može odbiti kao neosnovane s obzirom na razmatranja koja se odnose na tumačenje članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552 i koja su iznesena u točkama 14. do 25. ovog mišljenja.

120. Naime, u gore navedenim presudama FIFA/Komisija (T-68/08 i T-385/07), Opći sud ispravno je primijenio članak 3.a izmijenjene Direktive 89/552, utvrdivši da države članice imaju veliki manevarski prostor pri sastavljanju nacionalnih popisa, tako da je stupanj nadzora koji je Komisija dužna provesti na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552 ograničen. Opći sud u dovoljnoj je mjeri naveo pravne posljedice tog utvrđenja, osobito u točkama 52., 73. do 74. i 114. do 115. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-385/07) te u točkama 48., 71. do 76. i 112. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-68/08).

121. Osim toga, s obzirom na argumente iznesene u točkama 26. do 27. ovog mišljenja u pogledu ograničenog nadzora koji Opći sud provodi nad odlukama Komisije na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552, Opći sud u tom pogledu ne može zamijeniti Komisiju. Slijedom toga, stupanj njegova nadzora također mora ostati ograničen.

122. Kao drugo, što se tiče ispitivanja proporcionalnosti nacionalnih popisa koje provodi Komisija, priznajem da se obrazloženje odluka 2007/730 i 2007/479 u tom pogledu može na prvi pogled činiti površno. Međutim, uzimajući u obzir točke 28. do 32. ovog mišljenja, s obzirom na to da je zakonodavac Unije već proveo odvagivanje interesa koji bi se mogli uzeti u obzir radi primjene načela proporcionalnosti u pogledu odstupanja od temeljnih sloboda, uloga Komisije mora se shvatiti kao podredna i nužno ograničena s obzirom na ograničeni doseg nadzora na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552.

123. Općenitije, smatram da se obrazloženja odluka na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552 moraju tumačiti kao cjelina kako ne bi došlo do podjele tih akata u odnosu na svaki od događaja koji predmetna država članica smatra događajem od velikog značaja za društvo. Stoga, Komisija je ovlaštena prilagoditi svoju ocjenu, varirajući snagu obrazloženja s obzirom na predmetne događaje. Na

primjer, što se tiče događaja navedenih u uvodnoj izjavi 18. Direktive 97/36, obrazloženje može biti sažeto, bez opasnosti od automatskog pristupa i uz poštovanje načela dobre uprave. Što se tiče drugih određenih događaja, Komisija može nastojati pružiti više elemenata, poštujući pri tome granice utvrđene izmijenjenom Direktivom 89/552. Konačno, obrazloženje odluke Komisije mora u cijelosti biti dostatno kako bi Opći sud mogao provesti svoj sudski nadzor, koji također mora ostati ograničen.

124. S obzirom na prethodno navedeno, Opći sud pravilno je potvrdio valjanost, s jedne strane, Odluke 2007/479 u točkama 117. do 119. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-385/07) i, s druge strane, Odluke 2007/730 u točkama 160. do 164. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-68/08).

125. Kao treće, što se tiče povrede prava vlasništva, s obzirom na razmatranja u točkama 33. do 44. ovog mišljenja u pogledu prava vlasništva, predlažem da se taj prigovor odbije kao neosnovan.

126. Što se tiče trećeg dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-205/11 P, dovoljno je utvrditi da je Opći sud, s obzirom na manevarski prostor kojim Komisija raspolaže na temelju članka 3.a izmijenjene Direktive 89/552, u točki 173. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-68/08) ispravno presudio da Komisija nije bila dužna provesti temeljitiju analizu od one koju je već provela. Kao drugo, Opći sud je na temelju samostalne ocjene činjeničnih okolnosti, uzimajući u obzir izmijenjenu Direktivu 89/552, mogao smatrati da se u ovom slučaju ne nameće problematika dodjele posebnih prava.

127. S obzirom na sve prethodno navedeno, predlažem da se prvi i drugi dio trećeg žalbenog razloga u predmetu C-204/11 P te prvi i drugi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-205/11 P odbiju kao neosnovani.

D – Drugi žalbeni razlog u predmetu C-205/11 P

128. U tom žalbenom razlogu FIFA tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava potvrdivši utvrđenje Komisije prema kojemu je uvrštavanje „manje zanimljivih” utakmica Svjetskog prvenstva na nacionalni popis Ujedinjene Kraljevine provedeno na temelju jasnog i transparentnog postupka. Konkretno, FIFA tvrdi da je, suprotno onomu što je presudio Opći sud, činjenica da su neka nadležna ili savjetodavna tijela, u okviru svojih dužnosti, ministru kulture, medija i sporta Ujedinjene Kraljevine predložila da se na taj popis uvrste samo „zanimljive” utakmice dovela do obveze Komisije da objasni zašto ministar nije počinio pogrešku time što je zauzeo drukčije stajalište. Dodaje da je Opći sud pogrešno presudio da je Komisija s pravom uzela u obzir okolnosti koje su nastale nakon datuma sastavljanja nacionalnog popisa o kojem je bila obaviještena.

129. U tom pogledu utvrđujem da je FIFA argumente koji se odnose na povredu uvjeta jasnoće i transparentnosti tijekom postupka sastavljanja nacionalnog popisa Ujedinjene Kraljevine istaknula u okviru drugog tužbenog razloga u prvom stupnju. Nakon što je u točkama 84. do 89. gore navedene presude FIFA/Komisija (T-68/08) ispravno protumačio članak 3.a izmijenjene Direktive 89/552, Opći sud pravilno je, u odgovoru na navode koji se odnose na navodnu pogrešku u ocjeni Komisije, odbio navode FIFA-e iz točke 96. navedene presude. Naime, ističem da se člankom 3.a izmijenjene Direktive 89/552 ne utvrđuje nikakvo obvezno savjetovanje, koje bi trebala poštovati nacionalna tijela ili, eventualno, Komisija. Stoga potonja tijela i Komisija nisu vezani mišljenjima iznesenima tijekom sastavljanja nacionalnog popisa te nisu dužni pojedinačno odgovoriti na komentare koje su zaprimili. Stoga je taj prigovor neosnovan.

VI – Zaključak

130. Zaključno, predlažem Sudu da odluči kako slijedi:

- 1) Odbija se žalba u predmetu C-201/11 P. U skladu s člankom 138. Poslovnika Suda Europske unije, UEFA-i se nalaže da, osim vlastitih troškova, snosi i troškove Europske komisije nastale u okviru ove žalbe.
- 2) Odbija se žalba u predmetu C-204/11 P. U skladu s člankom 138. Poslovnika Suda, FIFA-i se nalaže da, osim vlastitih troškova, snosi i troškove Europske komisije nastale u okviru ove žalbe.
- 3) Odbija se žalba u predmetu C-205/11 P. U skladu s člankom 138. Poslovnika Suda, FIFA-i se nalaže da, osim vlastitih troškova, snosi i troškove Europske komisije nastale u okviru ove žalbe.
- 4) Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske kao i Kraljevina Belgija snose vlastite troškove, u skladu s člankom 140. Poslovnika Suda.